

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК
ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ**

ПАТОЛОГИЯЛЫҚ АНАТОМИЯ
мамандығы

ҚР МҚБС

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

Астана 2009

АЛҒЫ СӨЗ

1 ӨЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН ҚР Денсаулық сақтау Министрлігі Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығының медициналық және фармацевтикалық білім беру жөніндегі оқу әдістемелік секциясы.

2 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің міндетін атқарушының 2009 жылғы 26 қарашадағы № 778 бұйрығымен **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН.**

3 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.

4 Осы стандартта «Халық денсаулығы мен денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV Кодексінің нормалары және «Қазақстан Республикасы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысы жүзеге асырылған.

Осы стандартты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

Ключевые слова: Государственный стандарт дополнительного медицинского и фармацевтического образования; образовательная программа; требования к уровню подготовки слушателей; переподготовка, повышение квалификации.

---

10 Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

10.1 Общие требования. Специалист, освоивший образовательную программу переподготовки, должен приобрести объём знаний и навыков, соответствующий требованиям настоящего стандарта, а также соответствовать квалификационной характеристике специальности, утвержденной приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении квалификационных характеристик медицинских и фармацевтических специальностей».

Специалист, освоивший образовательную программу циклов повышения квалификации, должен приобрести знания и навыки, соответствующие цели и содержанию конкретного цикла, а также требованиям настоящего стандарта.

10.2 Итоговая аттестация – форма контроля теоретических и клинических достижений специалиста, направленная на определение соответствия полученных им знаний, умений, навыков и компетенций требованиям настоящего стандарта. Форма проведения итоговой аттестации определяется обучающей организацией самостоятельно.

10.3 Специалистам, освоившим программы дополнительного медицинского образования, выдаётся документ установленного образца о повышении квалификации или переподготовке по специальности «Патологическая анатомия».

МАЗМҰНЫ

1. Қолдану саласы	6
2. Нормативтік сілтемелер	6
3. Терминдер мен анықтамалар	6
4. Қысқартулар	7
5. Жалпы ережелер	7
6. «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім алушы тұлғаларға қойылатын талаптар	8
7. «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының құрылымына қойылатын талаптар	8
8. «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар	9
9. Қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру ортасына қойылатын талаптар	14
10. Қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламаларын меңгергендердің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар	15

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ

ПАТОЛОГИЯЛЫҚ АНАТОМИЯ мамандығы Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламасының мазмұн минимумына қойылатын мемлекеттік талаптар

Енгізу күні 01.01.2010

1 Қолдану саласы

Бұл мемлекеттік стандарт (әрі қарай – стандарт) қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламасы мазмұнының мемлекеттік міндетті минимумы мен мамандардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді.

Стандарттың ережелерін ведомстволық бағыныштылығына, ұйымдық-құқықтық нысандарына, оқыту түрлеріне қарамастан біліктілік арттыру мен қайта даярлау бағдарламасын жүзеге асыратын барлық мекемелер қолдануға және сақтауға міндетті.

Стандарт Біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклы бойынша білім беру бағдарламасын жасау кезінде пайдаланылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Стандартта келесі нормативтік құжаттардан сілтемелер алынды:

- «Халықтың денсаулығы мен денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV Кодексі;

- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251-3 Еңбек Кодексі;

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III Заңы;

- «Қазақстан Республикасы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысы;

- «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 бұйрығы;

- «Медицина және фармацевтика кадрларының арттыру мен қайта даярлау Ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 11 қарашадағы № 691 бұйрығы.

3 Терминдер мен анықтамалар

Стандартта терминдер мен анықтамалар «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III Заңына, «Қазақстан Республикасы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын

9.2 Образовательная программа повышения квалификации и переподготовки содержит:

- теоретическое обучение, включающее изучение базовых и профилирующих дисциплин;

- клиническое обучение;

- промежуточную и итоговую аттестацию.

9.3 Содержание образовательной программы определяется Типовыми учебными программами (дисциплины обязательного компонента), разработанными на основе настоящего стандарта по специальности «Патологическая анатомия».

Обучающая организация на основе Типовых учебных программ (дисциплин обязательного компонента) разрабатывает Рабочие учебные программы и силлабусы по дисциплинам обязательного компонента и компонента по выбору, которые вместе с Рабочими учебными планами и контрольно-измерительными средствами (тестовые задания и задачи) составляют учебно-методический комплекс специальности (УМКС).

9.4 Дополнительное профессиональное образование осуществляется медицинскими организациями образования и науки, реализующими образовательные программы дополнительного образования.

9.5 Требования к кадровому обеспечению: учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки должны проводить лица, имеющие учёную степень доктора или кандидата наук, академическую степень доктора философии или магистра по специальности. Для проведения занятий могут приглашаться профильные специалисты первой и высшей квалификационной категории.

9.6 Требования к учебно-методическому обеспечению: учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса должно гарантировать возможность качественного освоения слушателями образовательной программы дополнительного медицинского (или фармацевтического) образования.

Реализация образовательной программы должна сопровождаться свободным доступом к международным информационным сетям, электронным базам данных, библиотечным фондам, компьютерным технологиям, учебно-методической и научной литературе.

9.7 Учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки должны проводиться с использованием инновационных технологий и интерактивных методов обучения.

9.8 Требования к материально-техническому обеспечению: организации, реализующие образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтического образования должны располагать материально-технической базой (аудиторный фонд, клинические базы, компьютерные классы, лаборатории, приборное обеспечение, фондовые материалы), соответствующей действующим санитарно-техническим нормам и обеспечивающей проведение всех видов теоретической и клинической подготовки, предусмотренных учебным планом.

Таблица 4 - Содержание образовательной программы повышения квалификации (4 недели) по специальности «Патологическая анатомия»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин, их основные разделы
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ
БДО	Обязательный компонент
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение, включая вопросы формирования здорового образа жизни
	Законодательство Республики Казахстан в области здравоохранения. Методы измерения и критерии оценки состояния здоровья населения и системы здравоохранения. Заболеваемость населения, методы изучения, анализ. Понятие доказательной медицины. Врачебно-трудова́я экспертиза. Вопросы формирования здорового образа жизни.
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях
	Государственная система предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Силы гражданской обороны, их состав, предназначение и порядок применения. Чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера, возможные на территории Республики Казахстан, и их последствия. Основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Организация медико-санитарного обеспечения населения при ликвидации чрезвычайных ситуаций.
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ
ПДО	Обязательный компонент
ПДО 01	Актуальные проблемы патологической анатомии
	Современные данные патологической анатомии. Актуальные вопросы онкоморфологии, морфологической диагностики заболеваний, болезней детского возраста, опухолевых и предопухолевых процессов. Инновационные технологии в цитологических, гистологических и других методах исследования.

9 Требования к образовательной среде повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

9.1 Организация самостоятельно разрабатывает и утверждает Рабочие учебные планы переподготовки и повышения квалификации на основе Типовых учебных планов переподготовки и циклов повышения квалификации в соответствии с настоящим стандартом по специальности «Патологическая анатомия».

бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысына сәйкес қолданылады.

Біліктілік – кәсіби қызметін атқаруға немесе білімін жалғастыруға арналған түлектің (бітірушінің) білімі туралы құжатында көрсетілетін кәсіби-дайындықтың деңгейі мен түрі.

Мамандық – білім туралы құжаттармен бекітілетін белгілі бір қызметтің түріне қажетті мақсатты дайындық арқылы, жұмыс тәжірибесімен игерілген білімнің, іскерлік пен дағдылардың кешені.

Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру – мемлекет пен қоғам азаматтарының білімге деген сұранысын жан-жақты қанағаттандыру мақсатында барлық деңгейдегі қосымша білім беру бағдарламаларының негізінде іске асырылатын оқыту процесі.

Тыңдаушы – қосымша медициналық және (немесе) фармацевтикалық білім бағдарламасын іске асырушы мекемеге оқуға қабылданған маман.

Қайта даярлау (мамандандыру) – басқа кәсіпті немесе мамандықты меңгеруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқытудың формасы.

Біліктілік арттыру – бұрын алған кәсіби білімін, іскерлігі мен дағдыларын жалғастыруға, кеңейтуге, тереңдетуге, жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқытудың формасы.

Білім беру бағдарламасы – оқу және практикалық (клиникалық) жұмыстың көлемі мен түрі, пәндер тізімі енгізілген нақты мамандық бойынша тыңдаушыларды дайындау мазмұнының жалпы сипаттамасы.

4 Қысқартулар

Стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

- ҚБМС – қосымша медициналық және фармацевтикалық білім берудің мемлекеттік стандарты;
- НП – негізгі пәндер;
- БП – бейіндік пәндер;
- МОӘЖ – мамандықтың оқу-әдістемелік кешені.

5 Жалпы ережелер

5.1 Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлау «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 Бұйрығымен бекітілген мамандықтар бойынша жүргізіледі.

5.2 Біліктілік арттыру және/немесе қайта даярлаудың білім беру бағдарламаларын ведомстволық бағыныстылық пен меншік түріне қарамастан денсаулық сақтау аясындағы білім беру және/немесе ғылыми қызметті жүзеге асыратын, қажетті оқу-әдістемелік, материалдық-техникалық жабдықтармен қамтамасыз етілген медициналық білім және ғылым ұйымдары іске асырады.

	<p>Патологическая анатомия болезней желудочно-кишечного тракта. Эндокринные заболевания. Патологическая анатомия отдельных форм гиперплазии и опухолей щитовидной железы. Гистологическое исследование операционного и биопсийного материала. Сахарный диабет – патологическая анатомия. Осложнения и исходы диабетической макро- и микроангиопатии. Диабетические комы. Опухоли поджелудочной железы. Морфологическая диагностика. Воспаление и опухоли предстательной железы. Морфология синдромов, связанных с аденомами гипофиза, надпочечников. Болезни почек. Понятие о тубулоинтерстициальных нефритах. Патологическая анатомия острых и хронических пиелонефритов. Патологическая анатомия гломерулонефритов. Врожденные пороки развития почек и мочеточников. Опухоли почек. Болезни органов пищеварения. Болезни костно-мышечной системы. Инфектология. Патологическая анатомия ВИЧ-инфекции. Патологическая анатомия туберкулеза. Осложнения и исходы. Классификация, морфологические проявления первичного, вторичного и третичного сифилиса. Патология беременности, родов и послеродового периода. Морфология обратного развития эндометрия после прерывания беременности и родоразрешения. Патологии плаценты. Эмболия околоплодными водами. Тромбоэмболический синдром. Воспалительные заболевания матки, яичников и маточных труб. Гинекологический сепсис. Понятие о материнской смерти. Техника вскрытия. Правила проведения клинико-анатомического разбора случаев материнской смерти. Перинатальная патология. Техника вскрытия плодов и новорожденных. Асфиксия плода и новорожденных. Внутриутробные инфекции. Синдром внезапной смерти. Родовые травмы, причины смерти. Тимогалия. Тимико - лимфатический статус. Ятрогенная патология. Патология реанимации и интенсивной терапии. Причины смерти. Техника ведения отчетной документации.</p>
ПДВ	Компонент по выбору
ИА	Итоговая аттестация
	Итого

5.3 Біліктілік арттыру және/немесе қайта даярлау:

- осы стандартқа;
- медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасына;
- мамандықтардың біліктілік сипаттамасына;
- оқу-әдістемелік және бағдарламалық құжаттарға сай іске асырылады.

5.4 Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламаларын меңгерген және қорытынды аттестациядан сәтті өткен тұлғаларға бекітілген үлгідегі құжат беріледі.

5.5 Стандарт ережелерінің мақсаттары:

- мамандардың біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлауға қойылатын міндетті талаптарды орындау есебінен (орындай отырып) қосымша медициналық және фармацевтикалық білім берудің жоғары сапасына ие болу;
- қосымша кәсіптік оқытуды іске асыратын ұйымның жұмысының тиімділігін қадағалайтын бақылау жүйесін құру және оқу процесін регламенттеу.

6 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім алушы тұлғаларға қойылатын талаптар

6.1 Қосымша медициналық білімнің білім беру бағдарламаларын меңгеруге тілек білдіруші тұлғалардың бұдан бұрынғы қажетті (алдыңғы) білім деңгейі – жоғарғы медициналық білім, интернатура.

7 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының құрылымына қойылатын талаптар

7.1 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының құрылымы білім берудің мазмұнын анықтайтын, олардың сәйкестілігін айқындайтын, өлшемі мен есебін анықтайтын оқу және клиникалық жұмыстардың әр түрінен құрылады. Жұмыстың барлық түрлерінің ауқымдылығын есептеу игерілген материалдардың сағат/аптадағы көлемі бойынша жүзеге асырылады. Сонымен қатар, бұдан бұрынғы білім деңгейінде игерілген жинақтық сағат/апта жүйесі бар.

7.2 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламалары күндізгі оқу формасы арқылы жүзеге асырылады. Мамандардың біліктілігін арттыру заңмен белгіленген тәртіп бойынша электронды және телекоммуникация құралдырының көмегімен қашықтан оқыту формасы арқылы да жүргізілуі мүмкін.

7.3 Оқытудың ұзақтығы:

- 1) қайта даярлау курстарында – 1080/20 сағат/апта;
  - 2) біліктілік арттыру курстарында – 54/1 сағат/аптадан 216/4 сағат/аптаға дейін.
- Оқу аптасының ұзақтығы 54 сағаттан 60 сағатқа дейін, оның ішінде 36-дан 40-ка дейінгісі – аудиториялық (академиялық) сағаттар, 18-20 – тыңдаушының өзіндік жұмысы. 1 академиялық сағаттың ұзақтығы 50 минут.

Продолжение таблицы 3

	Организация медико-санитарного обеспечения населения при ликвидации чрезвычайных ситуаций.
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ
ПДО	Обязательный компонент
ПДО 01	Патологическая анатомия
	<p>Предмет, задачи и методы патологоанатомического исследования. Структура, роль и место патологоанатомической службы в системе здравоохранения. Документация, регламентирующая деятельность патологоанатомической службы. Структура, виды, функции патологоанатомического диагноза. Международная классификация болезней – рубрификация, техника использования. Протокол патологоанатомического вскрытия, общие технические приемы. Взятие секционного материала на бактериологическое исследование. Танатогенез, принципы оформления клинико-анатомического эпикриза. Свидетельство о смерти – структура и техника заполнения. Правила оформления и подачи экстренных извещений. Сопоставление клинического и патологоанатомического диагнозов - категории расхождения. Критерии оценки качества клинической диагностики. Техника морфологического исследования операционного и биопсийного материала.</p> <p>Морфология повреждения. Морфология острой и хронической сердечной недостаточности. ДВС-синдром. Шок. Воспаление. Понятие о гранулематозных болезнях. Морфологические основы иммунодефицитного синдрома. Морфологические проявления регенераторных процессов. Морфология гипертрофии и атрофии. Дисплазии и метаплазии. Онкопатология. Трепанобиопсия – принципы гистологического исследования. Эндцервикоз, фибромиома матки, аденома предстательной железы. Железисто-кистозные болезни и рак молочной железы. Патоморфологическое исследование операционного материала.</p> <p>Болезни сердечно-сосудистой системы. Врожденные пороки развития сердечно-сосудистой системы.</p> <p>Патологическая анатомия болезней сердца и сосудов.</p> <p>Болезни с системной дезорганизацией соединительной ткани. Стадии развития ревматического эндокардита.</p> <p>Системная красная волчанка. Ревматоидный артрит – патологическая анатомия отдельных стадий. Системная склеродермия – патологическая анатомия. Патологическая анатомия болезней органов дыхания. Патологическая анатомия Status asthmaticus, обструктивной эмфиземы. Пневмосклероз и карнификация. Бронхоэктатическая болезнь. Опухоли легких. Пневмокониозы.</p>

8 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар

8.1 Мамандарды дайындау деңгейіне қойылатын талаптар «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының мазмұнымен анықталады.

8.2 Білім беру міндетті компонент және таңдаулы компоненттерден тұрады.

Міндетті компонент пәндерінің тізімі және сағат/аптаның сәйкес минималды көлемі осы стандарттың Типтік оқу жоспарымен анықталады (1-2 кесте). Таңдау пәндерінің тізімі мен сағат/аптаның сәйкес минималды көлемін білім беру және ғылым ұйымдары өзі бекітеді.

Таңдау компонентінің пәндері «Патологиялық анатомия» мен аралас пәндердің жеке бөлімдерін терендете зерделеуді қажет етеді, сонымен бірге жұмыс берушінің болжалдары мен еңбек нарығының қажеттіліктері есепке алынады.

8.3 Ұзақтығы 4 апталық қайта даярлау циклы мен біліктілік арттыру циклы бойынша міндетті компонент пен таңдау компонентінің ара қатынасы 50% - 50%. Біліктілік арттыру циклы 100% таңдау компонентінен тұрады, оның ұзақтығы 1 аптадан 3 аптаға дейінгі уақытты қамтиды.

8.4 Біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклында (таңдау компоненті) оқытудың ұзақтығы мен тақырыпты ұйым төменде ұсынылған негізгі тақырыптардан (бағыт) өз бетінше таңдап алады.

8.5 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклында (таңдау компоненті) даярлаудың негізгі тақырыптары (бағыттары) мыналар:

- «Патологиялық анатомиядағы инновациялық технологиялар»;
- «Патологиялық анатомияның таңдамалы мәселелері»;
- «Онкоморфологияның өзекті мәселелері»;
- «Акушерлік-гинекологиялық аурулардың морфологиялық диагностикасы»;
- «Ісіктік және ісік алды үрдістерінің цитологиялық және гистологиялық диагностикасы»;
- «Бала жасында байқалатын аурулардың морфологиялық диагностикасы».

8.6 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қосымша медициналық білімнің білім беру бағдарламасының мазмұны 3-4 кестелерге сәйкес анықталады.

1-кесте - «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қайта даярлаудың типтік оқу жоспары

№	Пәндердің атауы	Оқу жүктемесінің сағат/аптамен көрсетілген көлемі	Бақылау формасы
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР	54 /1	
МНП	Міндетті компонент	54 /1	
МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау (СӨС қалыптастыру мәселелерін қоса)	36/2/3	Сынақ
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру	18/1/3	Сынақ
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР	1026/19	
МБП	Міндетті компонент	486/9	
МБП 01	Патологиялық анатомия	486/9	Сынақ
ТБК	Таңдау компоненті	540/10	Сынақтар
ҚА	Қорытынды аттестаттау		
	Барлығы	1080/20	

2-кесте – «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша біліктілік арттыру циклының типтік оқу жоспары

Пән циклы	Пәндердің атауы	Оқу жүктемесінің сағат/аптамен көрсетілген көлемі	Бақылау формасы			
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР	0	0	0	18/1/3	
МНП	Міндетті компонент	0	0	0	18/1/3	
МНП 01	Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері	0	0	0	12	Сынақ

Продолжение таблицы 2

	ской помощи при чрезвычайных ситуациях					
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ	54/1	108/2	162/3	216/4	
ПДО	Обязательный компонент	0%	0%	0%	108/2 (50%)	
ПДО 01	Актуальные проблемы патологической анатомии	-	-	-	108/2	Зачет
ПДВ	Компонент по выбору	54 /1 (100%)	108/2 (100%)	162/3 (100%)	108/2 (50%)	Зачеты
ИА	Итоговая аттестация					
	Итого	54/1	108/2	162/3	234/4 и 1/3	

Таблица 3 - Содержание образовательной программы переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин, их основные разделы
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ
БДО	Обязательный компонент
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования здорового образа жизни).
	Законодательство Республики Казахстан в области здравоохранения. Методы измерения и критерии оценки состояния здоровья населения и системы здравоохранения. Заболеваемость населения, методы изучения, анализ. Понятие доказательной медицины. Врачебно-трудова экспертиза. Вопросы формирования здорового образа жизни.
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях
	Государственная система предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Силы гражданской обороны, их состав, предназначение и порядок применения. Чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера, возможные на территории Республики Казахстан, и их последствия. Основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени.

Таблица 1 - Типовой учебный план переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

№	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Формы контроля
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ	54 /1	
БДО	Обязательный компонент	54 /1	
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования ЗОЖ)	36/2/3	Зачет
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях	18/1/3	Зачет
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ	1026/19	
ПДО	Обязательный компонент	486/9	
ПДО 01	Патологическая анатомия	486/9	Зачет
ПДВ	Компонент по выбору	540/10	Зачеты
ИА	Итоговая аттестация		
	Итого	1080/20	

Таблица 2 – Типовые учебные планы циклов повышения квалификации по специальности «Патологическая анатомия»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Формы контроля			
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ	0	0	0	18/1/3	
БДО	Обязательный компонент	0	0	0	18/1/3	
БДО 01	Вопросы формирования здорового образа жизни	0	0	0	12	Зачет
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицин-	0	0	0	6	Зачет

2 кестенің жалғасы

МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру	0	0	0	6	Сынақ
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР	54/1	108/2	162/3	216/4	
МБП	Міндетті компонент	0%	0%	0%	108/2 (50%)	
МБП 01	Патологиялық анатомиядағы өзекті мәселелер	-	-	-	108/2	Сынақ
ТБК	Таңдау компоненті	54 /1 (100%)	108/2 (100%)	162/3 (100%)	108/2 (50%)	Сынақтар
ҚА	Қорытынды аттестаттау					
	Барлығы	54/1	108/2	162/3	234/4 және 1/3	

3-кесте - «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша қайта даярлаудың білім беру бағдарламасының мазмұны

Пән циклы	Пәндердің атауы мен негізгі бөлімдері
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР
МНП	Міндетті компонент
МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау (СӨС қалыптастыру мәселелерін қоса)
	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамалары. Денсаулық сақтау жүйесін және халықтың денсаулық жағдайын өлшеу әдістері мен бағалау критерийлері. Халықтың аурушандығы, зерделеу әдістері, анализ. Дәлелді медицина ұғымы. Дәрігерлік-еңбек сараптамасы. Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері.
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру
	Төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюдың мемлекеттік жүйесі. Азаматтық қорғаныс күштері, олардың құрамы, міндеті мен қолданылу тәртібі. Қазақстан Республикасы аумағында болуы ықтимал табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар және олардың зардабы. Бейбіт және соғыс кезіндегі төтенше жағдайларда халықты қорғаудың

	негізгі принциптері мен тәсілдері. Төтенше жағдайларды жою барысында халықты медициналық-санитариялық көмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру.
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР
МБП	Міндетті компонент
МБП 01	Патологиялық анатомия
	<p>Патологиялық анатомиялық зерттеудің әдістері, пәні мен мақсаттары. Патологиялық анатомия қызметтің денсаулық сақтау жүйесіндегі ролі, құрылымы және орны. Патологиялық анатомиялық қызметтерді реттейтін құжаттамалар. Патологиялық анатомиялық диагноз құрылымы, түрлері және функциялары. Аурулардың халықаралық таптастыруы – рубрикация, қолдану техникасы. Патологиялық анатомиялық ашу хаттамасы, жалпы техникалық қабылдаулар. Бактериологиялық зерттеуге секциялық материалдардың алынуы. Танатогенез, эпикриз принциптері, клиникалық-анатомиялық дайындау. Өлім туралы куәлік - толтыру техникасы. Дайындау ережелері және шұғыл хабарлау. Клиникалық және патологиялық анатомиялық диагноздардың салыстырылуы, айырмашылық категориялары. Клиникалық диагностика сапаларын бағалау критерийлері. Операциялық және биопсиялық материалды морфологиялық зерттеу техникасы.</p> <p>Зақымдалу морфологиясы. Жіті және жүрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігінің морфологиясы. ДТҚ-синдромы (ДВС-синдром). Шок. Қабыну. Гранулематоздық ауру туралы ұғым. Туа біткен және жүре пайда болған иммунодефициттер. Регенераторлық процестердің морфологиялық көрінулері. Гипертрофия мен атрофияның морфологиясы. Дисплазия және метаплазия. Онкопатология. Трепанобиопсия - гистологиялық зерттеу принциптері. Эндоцервикоз, жатыр фибромиомасы, простата безінің аденомасы (макроскопиялық және гистологиялық зерттеу алгоритмі). Безді-кисталы ауру және сүт безінің обыр ауруы. Операциялық материалдарды патоморфологиялық зерттеу.</p> <p>Жүрек қан тамырлары жүйесінің аурулары. Жүрек-тамыр жүйесінің туа біткен даму ақаулары. Жүрек пен қантамырлардың патологиялық анатомиясы.</p> <p>Дәнекер тінінің жүйелік дезорганизация аурулары. Ревматикалық эндокардиттің даму кезеңдері. Жүйелі қызыл жегі. Жүйелік склеродермия – патологиялық анатомия. Тыныс алу мүшелерінің патологиялық анатомиясы. Status asthmaticus пен обструктивтік эмфиземаның патологиялық анатомиясы. Пневмосклероз және карнификация. Бронхоэктаз ауруы. Туа біткен және жүре пайда болған бронхоэктаздар. Өкпе ісігі. Пневмокониоз. Асқазан - ішек жолы ауруларының патологиялық</p>

8 Требования к содержанию образовательной программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

8.1 Требования к уровню подготовки специалистов определяются содержанием программ дополнительного медицинского образования по специальности «Патологическая анатомия».

8.2 Обучение состоит из обязательного компонента и компонента по выбору.

Перечень дисциплин обязательного компонента и соответствующие минимальные объемы часов/недель определяются Типовыми учебными планами настоящего стандарта (таб. 1-2). Перечень дисциплин по выбору и соответствующие минимальные объемы часов/недель устанавливаются организациями образования и науки самостоятельно.

Дисциплины компонента по выбору предполагают углубленное изучение отдельных разделов судебной медицины и смежных дисциплин, при этом учитываются ожидания работодателей и потребности рынка труда.

8.3 Соотношение обязательного компонента и компонента по выбору на цикле переподготовки и циклах повышения квалификации продолжительностью 4 недели составляет 50% к 50%. Циклы повышения квалификации от 1 до 3 недель на 100% состоят из компонента по выбору.

8.4 Тематику и продолжительность обучения на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) организация выбирает самостоятельно из рекомендованных ниже основных тем (направлений).

8.5 Основными темами (направлениями) подготовки на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) по специальности «Патологическая анатомия» являются следующие:

- «Инновационные технологии в патологической анатомии»;
- «Избранные вопросы патологической анатомии»;
- «Актуальные вопросы в онкоморфологии»;
- «Морфологическая диагностика акушерско-гинекологических заболеваний»;
- «Цитологическая и гистологическая диагностика опухолевых и предопухолевых процессов»;
- «Морфологическая диагностика болезней детского возраста».

8.6 Содержание образовательной программы дополнительного медицинского образования по специальности «Патологическая анатомия» определяется в соответствии с таб. 3-4.

5.3 Повышение квалификации и/или переподготовка осуществляются в соответствии с:

- настоящим стандартом;
- номенклатурой медицинских и фармацевтических специальностей;
- квалификационными характеристиками специальностей;
- учебно-методической и программной документацией.

5.4 Лицам, освоившим образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтического образования и успешно прошедшим итоговую аттестацию, выдаётся документ установленного образца.

5.5 Положения настоящего стандарта имеют следующие цели:

- достижение высокого качества дополнительного медицинского и фармацевтического образования за счет выполнения обязательных требований к повышению квалификации и/или переподготовке специалистов;
- регламентация учебного процесса и создания системы контроля за эффективностью работы организаций, осуществляющих дополнительное профессиональное обучение.

6 Требования к лицам, поступающим на курсы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

6.1 Необходимый предшествующий уровень образования для лиц, желающих освоить образовательные программы дополнительного медицинского образования, – высшее медицинское образование, интернатура.

7 Требования к структуре образовательной программы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»

7.1 Структура программы дополнительного медицинского образования по специальности «Патологическая анатомия» формируется из различных видов учебной и клинической работы, определяющих содержание образования, отражает их соотношение, измерение и учет. Учет трудоёмкости всех видов работ осуществляется по объёму освоенного материала в часах/неделях. При этом действует накопительная система часов/недель, освоенных на предыдущих уровнях образования.

7.2 Программы дополнительного медицинского образования по специальности «Патологическая анатомия» реализуются через очную форму обучения. Повышение квалификации специалистов может проводиться в форме дистанционного обучения, посредством электронных и телекоммуникационных средств в установленном законом порядке.

7.3 Продолжительность обучения составляет:

- 1) на курсах переподготовки – 1080/20 часов/недель;
- 2) на курсах повышения квалификации - от 54/1 до 216/4 часов/недель.

Продолжительность учебной недели составляет от 54 до 60 часов, из которых от 36 до 40 – аудиторные (академические) часы, 18-20 – самообучение слушателя. Продолжительность 1 академического часа составляет 50 минут.

3 кестенің жалғасы

	анатомиясы. Эндокриндік аурулар. Қалқанша безінің гиперплазиясы мен ісіктерінің жеке түрлерінің патологиялық анатомиясы. Операциялық және биопсиялық материалдарды гистологиялық зерттеу. Қант диабеті – патологиялық анатомия. Диабеттік макро - және микроангиопатияның асқынулары мен ақыр соңы. Диабеттік кома. Ұйқы безінің ісіктері. Морфологиялық диагностика. Простата безінің қабынуы және ісіктері. Гипофиз бен бүйрек үсті бездерінің аденомасымен байланысты синдромдардың морфологиясы. Бүйрек аурулары. Тубулоинтерстициальды нефрит туралы ұғым. Жіті және созылмалы пиелонефриттің патологиялық анатомиясы. Гломерулонефриттердің патологиялық анатомиясы. Бүйрек пен несепар дамудың туа біткен ақаулары. Бүйрек ісіктері. Аскорьгу мүшелерінің аурулары. Сүйек-бұлшықет жүйесінің аурулары. Инфектология. АҚТҚ патологиялық анатомиясы. Туберкулездің патологиялық анатомиясы. Асқынулары мен ақыр соңы. Жіктелуі. алғашқы, екінші және үшінші кезеңдік сифилистің морфологиялық белгілері. Жүктілік, босану, босанғаннан кейінгі кезеңдердегі патология. Жүктілікті тоқтатқаннан кейінгі эндометрияның кері даму морфологиясы. Плацентаның патологиясы. Ұрық маңындағы су эмболиясы. Тромбоэмболиттік синдром. Жатырдың қабынуы, анабез және жатыр түтікшелері аурулары. Гинекологиялық сепсис. Ана өлімі туралы түсінік. Мәйітті зерттеу техникасы. Ана өлімін клиникалық-анатомиялық тексеру жүргізу ережелері. Перинатальды патология. Ұрықтың және нәрестенің мәйіттің зерттеу техникасы. Ұрық және нәрестенің асфиксиясы. Кенеттен өлім синдромы. Туу кезіндегі жарақаттар, өлім себептері. Тимомегалия. Тимикалық-лимфатикалық статус. Ятrogenді патология. Реанимация мен қарқынды терапияның патологиясы. Өлім себептері. Есеп беру құжатнамасының жүргізілу техникасы.
ТБК	Таңдау компоненті
ҚА	Қорытынды аттестаттау
	Барлығы

4 кесте - «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша біліктілік артырудың білім беру бағдарламасының мазмұны (4 апта)

Пән циклы	Пәндердің атауы мен негізгі бөлімдері
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР
МНП	Міндетті компонент

МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау, салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелерін қоса
	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамалары. Денсаулық сақтау жүйесін және халықтың денсаулық жағдайын өлшеу әдістері мен бағалау критерийлері. Халықтың аурушандығы, зерделеу әдістері, анализ. Дәлелді медицина ұғымы. Дәрігерлік-еңбек сараптамасы. Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері.
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру
	Төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюдың мемлекеттік жүйесі. Азаматтық қорғаныс күштері, олардың құрамы, міндеті мен қолданылу тәртібі. Қазақстан Республикасы аумағында болуы ықтимал табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар және олардың зардабы. Бейбіт және соғыс кезіндегі төтенше жағдайларда халықты қорғаудың негізгі принциптері мен тәсілдері. Төтенше жағдайларды жою барысында халықты медициналық-санитариялық көмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру.
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР
МБП	Міндетті компонент
МБП 01	Патологиялық анатомиядағы өзекті мәселелер
	Патологиялық анатомияның қазіргі заманға қатысты деректері. Онкоморфологияның, бала жасында байқалатын ауруларды морфологиялық диагностикалаудың, ісік және ісік алды үрдістерінің өзекті мәселелері. Цитологиялық, гистологиялық және өзге зерттеу әдістерінің инновациялық технологиялары.

9 Қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру ортасына қойылатын талаптар

9.1 «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша осы стандартқа сәйкес қайта даярлау мен біліктілік арттыру циклының Типтік оқу жоспарының негізінде қайта даярлау мен біліктілік арттырудың Жұмыс оқу жоспарын мекеме (ұйым) өздігінше дербес жасап, бекітеді.

9.2 Біліктілік арттыру мен қайта даярлаудың білім беру бағдарламасына:

- базалық және бейіндік пәндермен қоса теориялық білім беру;
- клиникалық білім беру;
- аралық және қорытынды аттестация енеді.

9.3 Білім беру бағдарламасының мазмұны «Патологиялық анатомия» мамандығы

медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от 24 апреля 2006 года № 317.

Квалификация – отражаемые в документе об образовании вид и степень профессиональной подготовленности выпускника к выполнению профессиональной деятельности или продолжению образования.

Специальность – комплекс приобретенных, путем целенаправленной подготовки и опыта работы знаний, умений и навыков, необходимых для определенного вида деятельности, подтверждаемый соответствующими документами об образовании.

Дополнительное медицинское и фармацевтическое образование – процесс обучения, осуществляемый на основе дополнительных образовательных программ всех уровней, с целью всестороннего удовлетворения образовательных потребностей граждан, общества и государства.

Слушатель – специалист, зачисленный на обучение в организацию, реализующую программы дополнительного медицинского и (или) фармацевтического образования.

Переподготовка (специализация) – форма профессионального обучения, позволяющая освоить другую профессию или специальность.

Повышение квалификации – форма профессионального обучения, позволяющая поддерживать, расширять, углублять и совершенствовать ранее приобретенные профессиональные знания, умения и навыки.

Образовательная программа – общая характеристика содержания обучения слушателей по конкретной специальности, включающая перечень дисциплин, виды и объем учебной и клинической или/и практической работы.

4 Сокращения

В стандарте применяются следующие сокращения:

- ГСДО – государственный стандарт дополнительного медицинского и фармацевтического образования;
- БД – базовые дисциплины;
- ПД – профилирующие дисциплины;
- УМКС – учебно-методический комплекс специальности.

5 Общие положения

5.1 Повышение квалификации и/или переподготовка медицинских и фармацевтических кадров проводится по специальностям, утвержденным приказом Министерства здравоохранения «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 24 ноября 2009 года № 774.

5.2 Образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки реализуются медицинскими организациями образования и науки, основным видом деятельности которых являются образовательная и/или научная деятельность в области здравоохранения, имеющих необходимое учебно-методическое, материально-техническое оснащение, независимо от их ведомственной подчиненности и формы собственности.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Специальность: ПАТОЛОГИЧЕСКАЯ АНАТОМИЯ Государственные требования к минимуму содержания программ дополни- тельного медицинского и фармацевтического образования

Дата введения 01.01.2010

1 Область применения

Настоящий Государственный стандарт (далее - стандарт) устанавливает требования к государственному обязательному минимуму содержания образовательных программ дополнительного медицинского и фармацевтического образования и уровню подготовки специалистов.

Положения стандарта обязательны для применения и соблюдения всеми организациями, реализующими программы повышения квалификации и переподготовки, независимо от их ведомственной подчинённости, организационно-правовых форм и форм обучения.

Стандарт используется при разработке образовательных программ по циклам повышения квалификации и переподготовки.

2 Нормативные ссылки

В стандарте использованы ссылки на следующие нормативные документы:

- Кодекс Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV ;
- Трудовой кодекс Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251-3;
- Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 389-III;
- Постановление Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от 24 апреля 2006 года № 317;
- Приказ Министра здравоохранения «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 24 ноября 2009 года № 774;
- Приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении Правил повышения квалификации и переподготовки медицинских и фармацевтических кадров» от 11 ноября 2009 года № 691.

3 Термины и определения

В стандарте применяются термины и определения в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 389-III, постановлением Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Концепции реформирования

бойынша осы стандарттың негізінде жасалған Типтік оқу бағдарламасымен (міндетті компонент пәндері) анықталады.

Білім беретін ұйым Типтік оқу бағдарламасының (міндетті компонент пәндері) негізінде міндетті және таңдау компоненті пәндері бойынша Оқу жұмыс бағдарламалары мен силлабустар жасайды. Олар Оқу жұмыс жоспарлары мен бақылау-өлшеу құралдарымен (тест тапсырмалары мен есептер) бірге мамандықтың оқу-әдістемелік кешенін (МОӘК) құрайды.

9.4 Қосымша кәсіптік білімді қосымша білім беру бағдарламасын іске асырушы білім және ғылым медициналық ұйымдары іске асырады.

9.5 Мамандармен қамтамасыз ету бойынша талаптар: біліктілігін жоғарылату циклдары мен қайта даярлау кезіндегі оқу сабақтарын ғылым докторы немесе ғылым кандидаты ғылыми атағы бар, философия докторы академиялық атағы бар немесе мамандық бойынша магистр атағы бар адамдар жүргізе алады. Сабақты жүргізу үшін бірінші және жоғары біліктілік санатындағы профильді мамандарды шақыруға болады.

9.6 Оқу-әдістемелікпен қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: оқу процесінің оқу-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз етуі тыңдаушылардың қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламасын сапалы меңгеру мүмкіндігіне кепіл болуы қажет. Білім беру бағдарламасын іске асыру халықаралық ақпараттық желілерге, электрондық дерек базаларына, кітапханалар қорына, компьютерлік технологияға, оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттерге еркін қол жеткізу мүмкіндігі болуы қажет.

9.7 Біліктілік арттыру және қайта даярлау циклдарындағы оқу сабақтары инновациялық технологиялар мен оқытудың интерактивті әдістерін қолдану арқылы өтуі керек.

9.8 Материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламаларын іске асырушы мекемелерде қолданыстағы санитариялық-техникалық нормаларға сай және оқу жоспарында қарастырылған теориялық, клиникалық дайындықтың барлық түрлерін өткізуді қамтамасыз ететін материалдық-техникалық база болуы қажет (аудиториялық фонд, клиникалық базалар, компьютерлік класс, зертханалар, аспаптармен қамтамасыз ету, қор материалдары).

10 Қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламасын меңгергендердің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

10.1 Жалпы талаптар. Қайта даярлаудың білім беру бағдарламасын меңгерген маман осы стандарттың талаптарына сай келетін білім мен дағдыларды игеруі, сондай-ақ «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың біліктілік сипаттамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің Бұйрығымен бекітілген «Патологиялық анатомия» мамандығының біліктілік сипаттамасына сай болуы керек.

Біліктілік арттыру циклының білім беру бағдарламасын меңгерген маман осы

стандарттың талаптарына, нақты циклдың мақсаты мен мазмұнына сай келетін білім мен дағдыларды игеруі қажет.

10.2 Қорытынды аттестация – бұл мамандардың алған білімінің, дағдылары мен іскерлігінің, біліктілігінің осы стандарттың талаптарына сай келетіндігін анықтауға бағытталған маманның теориялық және клиникалық жетістіктерін бақылау түрі. Қорытынды аттестацияны өткізу формасын ұйым өзі анықтайды.

10.3 Қосымша медициналық білімнің бағдарламаларын меңгерген мамандарға «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша біліктілік арттыру немесе қайта даярлау туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Область применения	22
2. Нормативные ссылки	22
3. Термины и определения	22
4. Сокращения	23
5. Общие положения	23
6. Требования к лицам, поступающим на курсы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»	24
7. Требования к структуре образовательной программы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»	24
8. Требования к содержанию образовательной программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»	25
9. Требования к образовательной среде повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия»	30
10. Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Патологическая анатомия».	32

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 26 ноября 2009 года № 778.

3 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ.

4 В настоящем стандарте реализованы нормы Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV и постановления Правительства Республики Казахстан «О Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от 24 апреля 2006 года № 317.

Настоящий стандарт не может быть тиражирован и распространен без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Негізгі сөздер: қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің мемлекеттік стандарты; білім беру бағдарламасы; тыңдаушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар; қайта даярлау, біліктілік арттыру.

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**Специальность:
ПАТОЛОГИЧЕСКАЯ АНАТОМИЯ**

ГСДО РК

Издание официальное

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

Астана 2009